

СРЕТЕН М. ЈЕВТОВИЋ

СТАНОВНИШТВО ЛЕУШИЋА

ОПШТЕ НАПОМЕНЕ

На основу историјских података и архивских налаза¹, може се тврдити да је живот на широј територији и данашњих Леушића постојао још од праисторијског периода, кроз античко и римско доба, доба Византије и средњовековне Србије, па и у периоду турске владавине. Како су се за време турске власти друштвено-економске прилике често мењале, имајући у виду и аустријско-турске ратове, који су вођени преко ове територије, то је долазило до честих групних и појединачних сеоба. Из тих разлога се целокупно становништво заменило новим досељеницима, али се живот у селу непрекидно наставља са мањим или већим интензитетом, са мањим или већим бројем становника. У прилог тврдњи да је живот непрекидно трајао, иду неке историјске чињенице, као и легенде, које живе у селу, а чији се садржај односи на догађаје још из претурског периода. Оне су се могле пренети само континуираним животом људи. Назив села, чије име потиче из средњовековног периода, такође потврђује ову констатацију.

Након пожаревачког мира 1718. године Леушићи су на територији која припада Аустрији. Нова власт у лицу Најперга врши попис становништва, а Елшелвиц црта војну карту са свим насе-

љеним местима. У списку села налази се ZEJOSCHMIZ, што Пантелић није могао утврдити на које се место односи, али се, према називу на карти (LEOSCHIZ), може сигурно тврдити да се ради о Леушићима.² Попис је показао да су читави ови крајеви били скоро пусти. У сваком селу се налазило само по неколико домаћинстава, која су била скривена дубоко у шуме, којима је био обрастао читав овај крај. Попис је вршен на тај начин што су сви мештани морали доћи на одређено место, где је био пописивач. Многи су избегли такву обавезу из страха од нове власти или обавеза које су следиле након пописа, па су бежали још дубље у шуме. Из тих разлога су многа домаћинства приказала мањи број чланова, а нека нису ни пописана.

Према попису извршеном 1734. године, у Леушићима се налази 12 поданика (пореских глава)³. Неки су, на основу овога, склонили да закључе да је у време аустријске окупације вршено интензивно насељавање, што није тачно. Може се претпоставити да је било досељавања, али треба имати у виду чињеницу да 1718. године пописом нису обухваћени сви становници и да услови живота под аустријском влашћу нису били ништа бољи него под Турцима, па су чак поједине породице бежале поново у крајеве под турском влашћу.⁴

Након новог аустријско-турског рата становништво је бежало са аустријском војском бојећи се освете приликом повратка Турака. Закључењем београдског мира 1739. године, Турска је поново постала господар територије до Саве и Дунава. За стање у крајевима који су били под аустријском окупацијом Стојанчевић каже: „... могло се с правом рећи да је оставила за собом земљу готово без становништва, са спаљеним или опустелим насељима, економски потпуно уништеноу и материјално разорену“.⁵

Од становништва из времена аустријске окупације нико до краја 19. века није остао у Леушићима, а можда се сво одселило за време рата 1739. године. Турска власт је настојала да обнови Србију, која је требало да издржава њену управу и војску и да буде сигурна граница према аустријској царевини. Зато су дати нешто повољнији услови за живот. Укинуте су многе дажбине из ранијег периода. Читлучки систем није поново уведен.⁶ То је био један од разлога да су многе породице из Херцеговине и Црне Горе почеле да долазе и насељавају ове крајеве, па и Леушиће. Обиле слободне и плодне земље, са пашњацима и шумама, заустављају породице у појединим селима и број становника почиње да расте.

Нови рат између Аустрије и Турске 1788—1791. године изазива сеобе у већем обиму, па је из периода пре тога рата само неколико фамилија у селу. Од тада настаје убрзани пораст броја становника новим досељавањем и прираштајем.

Најстарији досељени становници, који су током 19. и 20. века остали у селу, дошли су око 1770. године. То су Јевтовићи (доњи), Буровићи и Ерићи. Од изумрлих фамилија ту спадају Мучићи. Остали су дошли пред први српски устанак, у току њега или одмах

након другог српског устанка. Тако је до краја друге деценије 19. века интензивније насељавање готово завршено. Све се догодило за неких педесетак година.

Одлазак Карађорђевој војске на Сјеницу 1809. године омогућио је прелазак једном делу становништва из „турских“ крајева у слободну Србију, па се отуда појављују становници из тог периода. Осим тога, Сјеница је, и раније, представљала уснуту станицу, где су се, у току сеобе из Црне Горе и Херцеговине, многи задржавали и по неколико година, па стога сматрају да су отуда и пореклом, не знајући за даљу прошлост. Неке од њих, ради тога, и данас називају „Арнаутима“.

РАЗЛОЗИ СЕОБА И ДОСЕЉАВАЊА

Разлози сеоба су разноврсни, пре свега су економске природе. Велике обавезе према турској власти у пределима Црне Горе и Херцеговине, нагли пораст броја становника, који се није могао исхранити на постојећем простору, насиља турске власти и друго, основни су разлози сеобама. Лубурић то назива „периодом тешког робовања“.⁷ Србија је у то време представљала готово ненастањену земљу. Подаци говоре да је из Србије прешло преко Саве од 29. јуна до 14. јула 1788. године више од 717 фамилија са преко 5.000 душа, због рата са Турском, па је остало сувише места за нова досељавања.⁸

Долазак баш у одређено село, у овом случају у Леушиће, има углавном два разлога. У првом случају, караван се заустављао и остајао ту, јер су се путницима свидели услови за живот, пошто нису унапред имали одређено одредиште. У другом случају разлог су били већ досељени становници, који су били из истог места или истог сродничког порекла. Претпоставка Филиповића⁹ да су све фамилије у селу, које славе исту славу, истога порекла, за неке фамилије су истраживања потврдила, док за друге нису, из разлога што је порекло остало непознато. Тако су Милосављевићи дошли код својих рођака Теодоровића (касније Савића — Катанића, Ђокановића), а с њима су род по пореклу и Продановићи, који су се након досељења у Богданицу, населили у Леушиће.¹⁰ Са њима могу бити у сродности Жижковићи и Јовановићи, али за поуздан закључак о томе нема података. Доњи Јевтовићи су насељени уз Лучиће, који су пре њих стигли, славили су исту славу, али им се не зна порекло.

ПОДАЦИ О СТАНОВНИШТВУ

Предање о пореклу досељених предака преносило се са колена на колена, а до данашњих потомака стигло је само као врло бледо и несигурно сећање. Ипак, има људи који знају читаве родослове досељених предака, не само својих, већ и доброг дела ос-

талих фамилија у селу. Помоћу тих сећања и расположивих докумената могла се извршити доста поуздана реконструкција родослова свих фамилија и одредити прилично тачно време досељавања.

Података о становништву нема много, поготову из периода турске владавине и времена првог српског устанка. Тек у време Милошеве владавине прављени су разни тефтери, у којима су beleжене обавезе сељака и многи од њих су остали сачувани у архивама, нарочито у Архиву Србије.

Комплетан попис становништва извршен је у Србији 1834. године,¹¹ али подаци нису остали у целости због Симићеве буне у јануару 1835. године и честог сељења владе из Крагујевца у Београд и обратно. Постоји још нада да се подаци овог пописа могу наћи вима, нарочито у Архиву Србије.

Према подацима из докумената¹², број становника у селу, по наведеним годинама био је следећи:

Година	Број кућа	Ожењених глава	Арачких глава
1820.	19	27	53
1821—22.	19	22	50
1823.	22	23	47
1824—25.	24	29	51
1825.	24	26	55
1826.	25	27	55
1827.	25	27	57
1828.	25	26	61
1829.	25	27	62

Ово је период треће деценије деветнаестог века, када је досељавање било скоро завршено и када су се промене у броју становника дешавале углавном на основу прираштаја и смртности. Према подацима протокола спахијских прихода за 1833. и 1834. годину види се да број становника није много растао, у односу на приказани период.¹³

Први прецизни подаци су тек из пописа становништва 1863. године. Попис је сачуван у целини и даје податке по домаћинствима, са именима чланова, сродством са старешином домаћинства, као и старошћу сваког члана. Дата је вредност непокретне имовине, процењене у дукатима и грошевима, као и њен опис, а покретне имовине само у новчаном износу.¹⁴ То су подаци на основу којих се могу, са доста поузданости, реконструисати родослови свих фамилија, па чак одредити и време досељавања, имајући у виду да је први досељени премак углавном познат његовим потомцима или појединим људима из села, који ове податке прилично добро познају.

Према подацима пописа, број домаћинстава и чланова домаћинства по фамилијама је изгледао овако:

СТАНОВНИШТВО ЛЕУШИЋА

Фамилије	Број домаћинстава	Број особа
Ђуровићи	2	13
Ђокановићи	1	8
Ђерићи	3	23
Ђижовићи	4	27
Ђевтовићи (горњи)	3	18
Ђевтовићи (доњи)	2	10
Ђукићи	1	6
Ђилосављевићи	4	22
Ђедељковићи	2	11
Ђучићи	2	8
Ђродановићи	1	14
Ђадовановићи	1	1
Ђеодоровићи	1	4
Ђоповићи	1	7
Ђарјановићи	2	13
Ђеришићи	2	16
Ђавићи	1	8
Ђовановићи (Ђасиљевићи)	5	24
С В Е Г А	38	233

Према старосном добу по овом попису, бројно стање је следеће:

Старост	Мушких	Женских	Свега
0—5	23	24	47
6—10	20	18	38
11—15	13	15	28
16—20	17	15	32
21—25	12	6	18
26—30	6	13	19
31—35	8	7	15
36—40	6	7	13
41—45	6	—	6
46—50	4	4	8
51—55	1	3	4
56—60	1	—	1
61—70	2	1	3
71—80	—	—	—
80 и више	1	—	1
Свега	120	113	233 ¹⁵

Просечна старост становника износила је 19 година. Број становника изнад 50 година је незнатан (свега девет или 3,86 одсто). Разлог овоме лежи у кратком животном веку услед слабих хигијенских услова становања, једноличне исхране и разних болести које су слабије организме водиле у смрт.

Према постојећим матичним књигама цркве у Брезни, број рођене деце кретао се овако:

Година рођења	Мушких	Женских	Свега	Просечно год.
1855—1860.	27	22	49	9,8
1861—1870.	50	43	93	10,3
1871—1880.	43	59	102	10,2
1881—1890.	80	69	149	14,9
1891—1899.	74	43	117	13,00

Недостају подаци за 1869. годину, јер су матичне књиге поцепане. Годишња стопа раста становништва, по основу рађања, износила је између четири и пет процената, не узимајући у обзир смањење услед смртности. Треба имати у виду да је број рођене деце нешто већи него што се може видети на основу података матичне књиге рођених. Деца која су умрла пре него што су крштена нису убележена у матичне књиге. Крштење обично није вршено одмах након рођења, већ се за то чекао погоднији тренутак да би се угостили поп, кум и остали гости. То је, обично, била јесен или када се спрема слава. Било је и случајева да дете у међувремену прохода. Прича се да су дете дозивали из игре када поп и кум стигну. До крштења га зову именом добијеним на водици, која се узима у цркви када се дете роди. То име је привременог карактера. Има података да је, у појединим породицама, било рођено и по десеторо деце, а да је у матичне књиге уписано троје или четворо.

СМРТНОСТ

И поред великог рађања деце, број становника се релативно споро повећавао. Разлог је велика смртност, нарочито младих. Просечан животни век био је кратак. Дубоком старошћу сматрало се 60 година. Веома ретки појединци доживљавали су 80 година.

Према подацима матичних књига смртност је износила:

Година	Деце	Одраслих	Свега
1855—1860.	11	24	35
1861—1870.	32	40	72
1871—1873.	10	11	21
1874—1880.	нема података		

Подаци за овај период донекле су непоуздани из више разлога. Подела је извршена на основу ознаке „М“ (младенац) испред имена, што је некада и изостављено. Нема података о годинама старости, нити рођења умрлог, па је вероватно да су многа деца убележена, приликом обраде података, у категорију одраслих. Исто тако, и деца, која нису крштена, нису забележена у матичне књиге.

Подаци од 1881. године су нешто потпунији, јер поседују уписану старост умрлог. Од тог периода, може се закључити, да је учешће деце у броју умрлих знатно веће. То се види из следеће табеле:

Старост умрлих	1881—1890.	1891—1899
До једне године	28	19
2—5 година	11	20
6—10 година	7	14
11—20 година	7	8
21—30 година	16	7
31—40 година	9	4
41—50 година	5	2
51—60 година	1	4
61—70 година	2	3
Више од 70 година	—	—
Свега	86	84

Посебан утисак о смртности деце може се добити када се оставе статистички подаци и погледају неки појединачни случајеви. Ево примера:

Деца Младена и Мирославе Перошић: близнакиње, Петра, стара једну годину, умрла 21. X 1882. године, а Петрија умрла 22. X 1882. године; деца Живана и Милице Продановић: Милутин, стар једну годину, умро 5. XI 1889. године, а Радослав, стар пет година, умро 14. XI 1889. године; деца Симеуна Продановића; Милева, стара 10 година, умрла 19. XI 1889. године, Стајка, стара девет година, умрла 11. XII 1889. године; деца Пауна и Василије Милосављевић: Светозар, стар три године, умро 24. III 1893. године, а близанци Марко и Маринко, стари седам дана, умрли 14. VIII 1893. године, Милош, стар пет година, умро 3. II 1894. године; деца Живојина и Јеле Ђуровић: Новица, стар 14 година, умро 25. V 1896. године, Маринко, стар 11 година, умро истог дана, а Катарина, стара 10 година, умрла 26. V 1896. године; деца Владимира и Стојке Жижовић: Радмила, стара пет година, умрла 4. II 1898. године, Косана, стара осам година, умрла 8. II 1898. године, Радивоје, стар девет година, умро 9. II 1898. године. Сва ова деца умрла су од дифтерије. Од исте болести, углавном, умирала су и остала деца. Велики је број оних родитеља којима је умрло више деце, али у дужем временском периоду. Некима је умрло десеторо деце, па су чак остали без потомака, а били су у изузетку они родитељи којима су сва деца остајала у животу. Већина фамилија, које су изумрле, имале су рођених потомака и то мушкога пола, који су умрли у детињству или младости (Катанићи, Лучићи, Миловићи). У народу постоји веровање, сигурно истинито, да су разне епидемије, нарочито колере, водиле у смрт много становништва, нарочито децу. И данас постоји изрека: „Купи као чума ђецу“, тј. колера односи животе редом. Тако је било и код појаве гушобоље, односно дифтерије.

Ипак, број становника је растао. Живот у ослобођеној Србији, и поред свих тешкоћа, везао је људе за стално место боравка. Ширење обрадивог земљишта, бржи развој сточарства, све већа потреба за радном снагом на ниском ступњу продуктивности, као и велика смртност, утицали су да рађање има велики обим и да буде неконтролисано. Деце се рађало толико колико је жена могла биолошки да роди. Зато се каже: „Чим купус у кацу — дете у кућу“. Тако су се деца рађала упоредо са стричевима и теткама, па чак били и знатно млађи од њих.

Везивање за одређено место становања и пораст становништва учинили су да од густих и непроходних шума на почетку 19. века настане крајем истог века релативно развијено и насељено село, са њивама, ливадама, пашњацима и шумама.

ДОСЕЉЕНИ ПРЕ ПРВОГ СРПСКОГ УСТАНКА

Јевтовићи (доњи)

Пореклом су из Херцеговине или Црне Горе, што није тачно утврђено. О њиховом пореклу постоје забележени подаци у некаквој књизи, која није могла бити пронађена.¹⁶ Доселили су се око 1770. године, што се може закључити на основу неколико података. Јевто, син првог досељеника, за кога потомци тврде да се родио у Леушићима и живео око 80 година, уписан је у књиге умрлих 1855. године као Јевто Вучићевић из Леушића.¹⁷ Први досељени предак, по занимању назван „Ђурчија“, населио се са десне стране извора Собина. Направио је кућу од коља, оплео га прућем, облепио блатом и покрио папрати. Била је то кућа на површини земље, за разлику од осталих, којима је изнад земље вирио само кров и које су називали „кулаче“. Ту његову „модерну кућу“ су назвали соба, по чему је и извор добио име. Како су му деца често умирала, променио је место становања прешавши на зараван с десне стране пута испод данашњег гробља, а затим на источне падине Лучића брда, одакле се његов син Јевто преселио у поток испод Слона, где им је већ било трло за стоку. На брдо Слон су изашли осамдесетих година 19. века. Нетачан је податак који наводи Филиповић¹⁸ да су Јевтовићи из Кремне. Данашњи потомци¹⁹ тврде да је Ђурчија преко Сјенице дошао у околину Рашке, где је, једно време, живео, а затим наставио пут до Леушића. Ђурчијин унук Јован узео је презиме Јевтовић по имену свога оца Јевта, негде око 1830. године, још за живота свога оца. Јован је имао синове Живана и Милована, од којих су сви данашњи потомци.

Славили су св. Стевана, исту славу као и Лучићи, са којима су могли бити истога порекла, али су се, због честих међусобних сукоба и свађа, одселили у доњи део села.

Ђуровићи

Даљим пореклом су од Колашина. Доселили су се прво у околину Сјенице и, након краћег боравка на том подручју, наставили сеобу и дошли у Леушиће. Претку Ђуру потинули су, у борби са Турцима у Црној Гори, отац и стриц. Старији стриц, светећи се, убио је 27 турских глава и са породицом, најстаријим синовцем Ђуром и још четворицом млађе Ђурове браће, старих од 3—14 година, побегао је према Сјеници. Неки сматрају да су се прво доселили у Трnavу код Чачка, па чак и да је један Ђуров брат или стриц остао тамо да живи. Неколико година након досељавања у Леушиће завлада куга, од које су поумирали сви Ђуровићи, а једини се спасао Ђуро на тај начин што је побегао на Котарине,²⁰ које су биле ненасељене. Кажу да је тада за седам дана умрло 43 члана ове породице, што је мало вероватно. Када је Ђуру била 31. година, а доселио се када је имао 17 година, отишао је у Црну Гору, у место свога

порекла, и довео девојку Јелену за жену.²¹ С њом је изродио синове: Сава (1802—1859) и Јована, чије се име помиње у арачким тевтерима за 1833. и 1834. годину. Сава је имао Исаила (1841—1889) и Живојина (1838—1889), а Јованови синови су Лазар, Симо и Петар. На основу ових података, може се закључити да су се доселили око 1785. године. Презиме Ђуровић су добили по досељенику Ђуру. Током прошлог века уписивани су у матичне књиге као Милићи и Ивановићи.²² Можда им је једно од тих презимена оно које су донели из постојбине. Ђура су називали „Бан“ или Бановић, због крупног раста. Кажу да је неколико тих првих генерација дало људе чија је висина прелазила два метра, са великом физичком снагом. По четворица су могли да понесу оборен храст.²³ Били су јаког економског стања, са великим поседима земље, коју су потомци, добрим делом распродали и наставили живот прилично сиромашно. Славу Лучиндан донели су из постојбине.

Жижовићи

Постоје различита мишљења о времену њиховог досељавања. Док сами сматрају да су дошли међу првим досељеницима у село, можда одмах после Јевтовића, њихови сродници у Горњим Бранетићима и неки старији људи из села мисле да је то било касније, пред сам први српски устанак, па чак можда и за време његовог почетка. Подаци и казивања који би указивали на неке чињенице о времену досељавања су помало противуречни и непотпуни, тако да се са сигурношћу не може прихватити ни једна тврдња. Извесно је само да се то могло догодити у времену од 1790—1805. године. На основу казивања, да је Петар Бра служио, као момак, код Радована Жижовића, и да га је тражио за кума, што је овај као газда одбио слути, може се закључити да су дошли пре Ерића. По верзији потомака у Горњим Бранетићима дошли су 1804/5. године, а њихов предак је (по имену Сава) погинуо у боју на Засавици 1813. године, јер је на позив Зеке Буљубаше, отишао са „голаћима“. При том је, према поруци од Зеке, са собом од оружја понео секиру насађену на дугачку дршку.²⁴ Неки људи из Леушића мисле да су Жижовићи дошли у време када и Недељковићи. Зна се само то да су пореклом из Црне Горе. Ако би се тражило место, могло би то, према слави, као и Продановићима, бити негде око Дурмитора. Из постојбине су пошла два брата: Аранит и Сава. Са собом су водили породице, у којима су били одрасли синови, по свој прилици неки од њих и ожењени. Стигли су до места Равни Гај, на врх села Леушића. Ту су преноћили и сутрадан Аранит није хтео даље да иде док је Сава желео да наставе пут. Зато одлуче да се раздвоје и поделе имовину, што и учине. Сава је узео бакрач, а Аранит тигањ и тепсију. То су све од имовине имали. Сава се зауставио под Бранетићском планином, а Аранит спустио назад до Леушића. Аранит је имао два сина: Радована и Мића. Радован је, као кмет села, учествовао на договору у Такову 1815. године приликом дизања другог српског устанка.²⁵ Имао

је сина Илију, унука Милоша и праунуку Катарину, која се удала за Милосава Рајчевића у Дружетиће, а после Милошаве смрти дошли на његову имовину у Леуштиће. Радован је поседовао велике површине земље, коју је добио од Милоша Обреновића за своје заслуге у устанку. Данашњи Жижовићи су потомци Радовановог брата Мића, због чега су једно време носили презиме Мићовићи.²⁶ Мићо је имао два сина: Ђорђа (рођен 1825) и Луку (рођен 1826), који су приликом пописа становништва 1863. године живели одвојено.

Славу Ђурђић донели су из постојбине, јер исту славе и рођаци у Горњим Бранетићима.

Ерићи

У село се први доселио Петар звани „Ера“. Неки сматрају да је од Косјерића, што би могло бити тачно, закључујући на основу назива „Ера“. Кажу да је дошао као самац, у селу је служио, ту се оженио и добио потомство. На основу година рођења његових синова, да се закључити да је дошао неких десетак година пре Карађорђевог устанка. Населио се на брегу са западне стране извора Собина, изнад места на које су дошли Јевтовићи. Имао је два сина: Павла (рођен 1798) и Николу. Павле је имао сина Сава (рођен 1828). Павлови потомци названи су „Паковци“, по његовом имену. Никола је имао синове: Живојина (рођен 1814) и Василија (рођен 1817). У протоколу спахијских прихода за 1833. и 1834. годину Павле и Никола су уписани као посебни обвезници, што показује да су живели одвојено.²⁷ Отац Петар тада свакако није био жив. Презиме су узели по њему. У првим генерацијама су се веома брзо размножили.

Славу Дмитровдан су, по свој прилици, наследили од Петрових предака.

Продановићи

Пореклом су из Црне Горе. Љубомир Павловић је описао даље порекло ове фамилије.²⁸ Из Комарица, испод Дурмитора, пошао је Стеван са два сина: Проданом и Теодором. Стеван је у путу умро, а оба сина дошла су у Жежевицу (пожешку) и прве године су се поделили. Теодор је остао у Жежевици, а Продан с Кнежевићима и синовцем прешао у Богданицу.²⁹ Син овог Продана, Теодор Продановић, отишао је у аустријску војску, и у њој дошао до високог положаја за време Евгенија Савојског, како је записао Павловић.³⁰ Теодорови потомци у Жежевици су данас Теодоровићи, а Проданови у Богданици — Продановићи. Један од тих Проданових потомака, по имену Продан, доселио се у Леуштиће. У селу сматрају да се привенчао за девојку по имену Сара, из фамилије Питаловића или Михајловића, што није тачно утврђено. Можда се и није привенчао, већ само доселио. Жена му је свакако била Сара. За презиме Питаловић има мишљења да потиче од Продановог сина Милоја, који је имао обичај да свакога кога сретне на путу запита: „Како си“? Продан се

населио у потоку Бела плоча, где су му потомци живели све до друге половине 19. века. Време досељавања није тачно утврђено, али се може претпоставити да је то било око 1800. године. У прилог оваквој процени иде податак да је Проданов унук Милан рођен 1826. године. Предак Продан (вероватно деда) дошао је у Богданицу око 1770. године, како тврди Љ. Павловић.³¹ Продан је имао синове Аксентија и Милоја, од којих су сви остали потомци. Придиком пописа становништва 1863. године Продан, његови синови и снахе нису били живи, али су сви потомци сачињавали једно задружно домаћинство, у коме је било 14 чланова. То је, у то време, била једина већа задруга у селу.

Славе Ђурђиц.

Недељковићи

У селу сматрају да су од Колашина, па их због тога називају „Колашинци“. Чује се и назив „Арнаути“, јер су преко Сјенице вероватно дошли из Куча. Први се доселио Недељко са породицом. Син Илија донет је у колевци. Недељко је умро 1861. године, у старости од 60 година. Из ових података се може закључити да су Недељковићи досељени 1802. године, мада у селу постоји неосновано мишљење да су најмлађа фамилија. Недељко је из Црне Горе пошао са Вуксаном, својим братом. Дошли су до извора Каменца, где, по предању, стану да се одморе. Недељко пободе штап у тле па видевши да уђе дубоко у земљу рече: „Ја ћу овде остати, јер је земља добра“. Вуксан настави пут и заустави се у Горњим Бранетићима. Од њега су сада Вуксановићи и Раденковићи. Недељков син Илија је имао два сина: Јеврема (рођен 1827) и Романа (рођен 1843), од којих су данашњи потомци. Сигурно се зна да су Недељковићи звани „Вуге“ у Срезојевцима од ових Недељковића. Има мишљења да их је родила Недељкова ћерка, као ванбрачну децу. Недељковићима се не зна старо презиме, али је могуће да је то Вуксановић.

Славе Аранђеловдан. Славу су донели из постојбине, што и сами тврде, али се то потврђује и тиме што Раденковићи и Вуксановићи у Горњим Бранетићима славе исту славу.

ДОСЕЉЕНИ ЗА ВРЕМЕ ПРВОГ СРПСКОГ УСТАНКА

Јевтовићи (горњи)

Досељени су, како они кажу, из Лупоглава, „тамо позади Јавора“. Провером је установљено да је Лупоглава брдо између Сјенице и Пријепоља. Испод тога брда налази се село Крстац, у коме су једно време живели дошавши из села Старчине у горњој Морачи.³² Највероватније је да су се у Леушиће доселили 1809. године, када је Карађорђе ратовао на Сјеници. На ово указују подаци о годинама рођења досељеникових синова, мада данашњи потомци верују

да су дошли „за време Турака“. Турака је у Србији било и за време Милошеве владавине. Када је спахија долазио у село, ноћивао је у њиховој кући, а ови би му сутрадан водили коње у Прањане док је Турчин седео у прањанској кафани и пијанчио. Због тога су имали неких повластица од Турака, па у селу кажу — да су „бесно живели“. Први се доселио неки Јевто, по коме су узели презиме. То је отац Неша (рођен 1807) и Гаврила (рођен 1813). Данашњи потомци мисле да је био неки Јевто, још пре овога, али за то нема основа. Старо презиме је Милићевић.³³ Називају их Смудићи. Кажу да то потиче отуда што је један њихов предак клао свињу, пре него што ју је кастрирао, а неки Турчин запитао: „Зашто је ниси смудио“? По доласку у село брзо су економски напредовали.

Славе Ђириловдан.

Перишићи

Сматрају да су пореклом из Црне Горе, али, сем тога, ништа више не знају о пореклу. Највероватније је да су дошли са породицом 1809. године. Населили су се близу извора Каменца, где се и сада неки од њих налазе. Име првог досељеника није познато. Имао је два сина: Јована од кога су синови: Илија (рођен 1848), Тимотије (рођен 1839) и Алемпије (рођен 1833) и другог сина, коме име није познато, а који је имао синове: Ђорђа (рођен 1823) и Богосава, званог Бого. Из арачких тевтера се види да је 1834. године то била једна кућа, у којој је старешина био Јован, а 1863. године већ су подељени. Тада је Јованов син Алемпије живео у једној кући са својом браћом, а Јованов синовац Ђорђе са својом породицом и породицом свога брата Богосава, који није био жив. Богосављевог сина Пантелију прозвали су „Ђика“, како му и данас зову потомке.

Слава Ђурђевдан им је од старих предака.

ДОСЕЉЕНИ ПОСЛЕ ДРУГОГ СРПСКОГ УСТАНКА

Поповићи

Није тачно познато време њиховог досељавања. Може се претпоставити да је то било за време првог српског устанка, што је мало вероватно. Много је сигурније да су досељени после 1815. Зна се само да је ћерка првог досељеника, по имену Љубица, рођена 1822. године. Први податак говори да је 1821. године у Леушићима живео поп Даван Грожђара.³⁴ Јован Обреновић је писао из Бруснице кнезу Милошу 18. децембра 1828. године како су кметови оптужили попа Јована из Леушића због бекрилука (Јован или Даван? Да ли је исто име писано ћирилицом различито прочитано?).³⁵ Поп је имао кћерку Љубицу, за коју се привенчао неки Петар, звани „Пољадига“,³⁶ а звали су га још и Попадић.³⁷ помиње се још и презиме Трашевић, али се не зна да ли је то било презиме попа Давана или Петра. Веро-

ватније првог. Петар је умро 1839. године, а као посмрче родио му се син Јеремија, који је, по деди, узео презиме Поповић. Петрова супруга Љубица, удовица, довела је у кућу другог мужа, Стевана, и с њим родила још неколико деце: Владимира — Владислава (рођен 1846), Василију (рођена 1850), Савку (рођена 1855) и Христину (рођену 1859). Стеванова деца узела су презиме Андрић, по презимену свога оца. Касније су се Андрићи одселили у Срезојевце. За Јеремијину праунуку Миленку привенчао се Томо Бојовић из Такова.

Славили су Никољдан. Исту славу имају Трашевићи у Горачићима (Драгачево), што може упућивати на порекло.

Милосављевићи

У село је дошао неки Милисав око 1815. године. Пре њега је дошао његов стриц или брат од стрица Богдан Теодоровић. Можда је то и био разлог да дође у Леушиће. Населио се испод брда Слон, где је сада кућа Драгослава Милосављевића. Неко од Милосављевићевих предака, отац или деда, дошао је из Црне Горе у Папратиште код Ужичке Пожеге. Сматрају да су истог порекла као и Продановићи. Ако је то тачно, онда би били из Комарнице испод Дурмитора. У том случају, у Папратиште су дошли када и Продановићи у Жежевицу. Сада се јавља сумња да ли су уопште, и поред свих тврдњи, Продановићи у Леушићима истог порекла са Продановићима у Богданици, јер не славе исту славу, па остаје спорно сродство Милосављевића и Продановића. Са Милисавом је у Леушиће дошао његов синовац Петар, звани „Врањо“, чијег су сина Стевана убили разбојници 1891. године отевши му новац од продатих волова. Стеванова кћи Обренија удала се за Симеуна Ерића и по мајчиној смрти наследила сву имовину. Милисав се оженио Милицом. Имали су три сина: Николу (рођен 1818), Јована (рођен 1819) и Василија (рођен 1828). Милисав је умро око 1830. године, па је Милица остала са малолетном децом. 1833. године уписана је у арачки тевтер са именом Милица Удовица. Милинко, назван „Припуза“, привенчао се за Милицу из Драгачева. Догодило се да је у селу нека девојка родила дете рекавши да му је отац тај Милинко. Због тога, по ондашњем обичају, он је осуђен на шибу. Шиба се изводила на тај начин што је осуђени морао да прође између два реда сељака са прутевима у рукама и сваки је могао да удара колико стигне. Сазнавши за пресуду, он се уплашио и побегао натраг у Драгачево. Више се није враћао. Никола је имао кћерке. Данашњи потомци су од Јована („Јовандиловци“), његовог сина Велимира („Вељовци“) и Јовановог брата Василија. Јован је учествовао у Вучићевој буни 1842. године када су Обреновићи протерани из Србије и на престо доведени Карађорђевићи.³⁸

Славу Ђурђиц донели су из постојбине.

Јовановићи

Први досељеник је Јован. Дошао је у село између 1815—1820. године. По мишљењу неких данашњих потомака, пореклом је од Пљеваља, што није утврђено. У протоколу кнеза Милоша за 1824—1825. годину уписан је као Јован Васиљевић, што може указивати на раније презиме.³⁹ Ово презиме су већином користили током 19. века. У протоколу спахијских прихода за 1833. годину уписан је као Јован Сараманда.⁴⁰ Јован је имао седам синова: Василија, Стевана (рођен 1828), Алемпија (рођен 1828), Илију (рођен 1821), Симеона и Петра. Име седмог сина није познато. Данашњи потомци су од Алемпија и Василија, а Симеонов син Здравко, звани „Ђуко“, задржао је презиме Васиљевић. Здравков син се одселио у Пријевор, где и данас живи. Супруга једног Јовановог сина довела је свога сестрића Ђорђа Николића да наследи имовину, пошто није имала деце

Славу Ђурђиц су, по свој прилици, донели из старе постојбине.

Лукићи

Лука је као самац дошао у Леушиће у старијим годинама. Када му се родио други син, Живко 1838. имао је пуних 70 година.⁴¹ Дошао је одмах након другог српског устанка, из Кремана, и населио се на Јелином брду. Бавио се израдом самара, због чега га називу „Самарџија“. Оженио се Марјановом сестром, (првог претка Марјановића) и ушао с њим у здружено домаћинство. Касније су се разделили, када је Лука стекао услове да може сам живети, при чему му је Марјан поклонио казан. Имао је два сина: Живана (рођен 1831) и Живка (рођен 1838). Живели су у задрузи, која се први пут поделила 1912. године. Данашњи потомци су од Живка, јер Живан није имао деце. Неке од њих називају „Лисицама“. Овај назив су добили по једној, по мало смешној, епизоди. Један од предака, између два светска рата, ухвати младу лисицу и донесе кући с намером да је припитоми. Хранио је тако лисицу, којој је о врат окачио прапорац, да би чуо куда се креће. Кад је лисица поодрасла зађе међу кокоши, па многе од њих подави и побегне међу лисице у Прљуцу. Дуго година се чуо онај прапорац на лисици. Старо презиме је Милинковић.

Славе Јовандан (20 јануар).

Марјановићи

Данашњи Марјановићи не знају ништа о своме пореклу, сем да се први доселио Марјан. У чибутчком тевтеру за 1833. годину убељен је Марјан Осаћанин. С обзиром да у то време у селу није било ни једног другог Марјана, може се, са сигурношћу, тврдити да се ради о претку Марјановића. Највероватније је да је досељен одмах после 1815. године. Назив Осаћанин указује на порекло из Осата.

предела у Босни преко пута Бајине Баште. Отуда су многи мајстори долазили у Србију да праве куће и ту остајали, па није искључено да је Марјан на исти начин дошао. Населио се на Кремен, више извора Каменца. Као сиромаш био је упућен да ради код других, нарочито код Радована Жижовића, који је то сиромаштво користио за потсмех. Тако је, на пример, играо пред Радованом да би овај за њега платио харач, а Марјан, наравно, то касније одрадио. Имао је сина Филипа (рођен 1818) и Николу. Данашњи потомци су од Филипа и жене му Љубице. Један Николин потомак је као дете отишао у Топлицу код Љига, где је служио код сељака, а затим га неки поп ишколовао, па је доспео до високих чиновничких положаја. Оставио је потомство. Називају их „Бивше“, али се не зна одакле тај назив долази.

Славу Ђурђић су, по свој прилици, донели из постојбине.

Милановићи

Не зна им се тачно порекло. У село је дошао Милан, по свој прилици са презименом Петрић. Као сиромаш и самац ступио је у службу код Илије Жижовића. Овај је имао велику имовину, наслеђену од оца Радована. Илија је, као и са осталима, доста сурово поступао са њим. Из тврдичлука, да не плаћа порез на слугу, Илија га је у попису становника приказао као свога члана. Тако овај добије презиме Жижовић.⁴² После дужег периода служења привенчао се за једну старију девојку, која је сама живела на месту где су сада Милановићи. Њено порекло није познато. Имао је сина Милоша (рођен 1850) и кћери: Бојану (рођена 1840), Јованку (рођена 1845), Круну (рођена 1847) и Анђу (рођена 1851). Милан је умро 1860. године, а иза њега су остали малолетни син Милош и четири кћери. Супруга му је умрла још раније. Бојана се удала за Ђорђа Миловића (Шаматовића), кога је довела у кућу. Када је Милош постао пунолетан, зет и шурак се поделе. Касније Милош, по оцу Милану, узме презиме Милановић. Носе надимак „Шојо“, за који се не зна одакле потиче, нити шта значи.

Славу Ђурђић узели су од Жижовића.

ДОСЕЉЕНИ ДО КРАЈА 19. ВЕКА

Николићи

Један од синова Јована Сараманде, немајући деце, узме сестрића своје супруге у кућу и препише му имовину. Био је то Ђорђе Николић, звани „Гебо“ из Коштунића. Николићи су, иначе, у Коштуниће дошли из Балуге код Чачка.⁴³ Ђорђе се оженио Љубицом Вукомановић из Срезејеваца. Имали су сина Светозара, унука Драгољуба и прауника Предрага, чија се супруга одселила са децом у Врњачку Бању, након другог светског рата.

Слава Никољдан је од Николића.

Биорци

Филиповић⁴⁴ наводи да су у Теочин дошли од Сјенице, мада, по имену, треба да су из Бихора. Данашњи потомци, који живе у Чачку, Теочину и Јеушићима, кажу да су „од Бихора“, а да су преко Сјенице дошли у Теочин у време првог српског устанка. Стигли су три брата: Илија, Ивко и Андрија. Браћа су купила или заузела земљу у Јеушићима, одмах до границе према Теочину, где су напасали стоку, и имали трло. Андрија је добио сина Аксентија пред сам почетак устанка у Такову. Илија је имао Живојина, од кога није остало потомака, Ивко је имао сина Вићентија, а овај синове: Радомира, Ивана и Николу, који су се населили у Јеушиће 1898. године, пошто се задруга поделила.

Из старе постојбине су донели славу Аранђеловдан, коју су славили лети, али су променили у зимски из разлога што им се, како кажу, кварила храна.

Цветковићи

У село се доселио Новица („Горица“) Цветковић 1893. године. Дошао је из села Липе, недалеко од Власотинаца. Путовао је са мајсторима који су правили циглу, па, пошто су, једно време, радили у Јеушићима, остао је када су се други вратили кући. Живео је, једно време, код Мијаила Жижовића, а затим купио комад земље на Повитом брду и ту начинио кућицу, па се настанио. Оженио се Јулком, кћерком Лазара Ђокановића из Јеушића. Имао је два сина: Драгољуба и Миодрага.

Славе Јовањдан, према слави предака у Липи.

ДОСЕЉЕНИ У ТОКУ 20. ВЕКА

Рајчевићи

Говорећи о пореклу фамилија у селу Дружетићима, Павловић каже: „Трећу јаку и врло снажну породицу довео је у село Радојица Марковић из Цикота, брат попа Луке из Сјече Ријеке. Ови су Марковићи изгубили презиме и сви се, колико их има, зову Рајчевићи“.⁴⁵ Иначе још даљег порекла су од врло блиских сродника Захарића, кнез Стјепанове браће и рођака, од племена Никшића из Никшићке Жупе, које је племе потомство ћерке Вукана, сина Стевана Немање.⁴⁶ Од тих Рајчевића из Дружетића дошао је, око 1902. године, на мираз Милосав, оженивши се Катарином, праунуком Радована Жижовића.

Славу Ђурђиц су наследили, по имању, од Жижовића.

Пауновићи

Саво Пауновић је дошао из Теочина и привенчао се за Раденку, посвојкињу Јосипа Катанића, који је Раденку довео из Богданице и усвојио, јер су му деца поумирала. Пауновићи су у Теочин дошли из села Пауна код Сјенице. Први се доселио Спасоје. Имао је сина Јестротија, који је умро око 1900. године, и како кажу, „у старости од 60 година наздрављао о слави рођацима који су остали у Паунову“. Из овога се да закључити да су у Теочин досељени средином 19. века. Сава је погинуо у току првог светског рата 1914. године и сахрањен у војничку гробницу на гробљу у Чачку. Иза њега остали су потомци.

Славу Јовањдан (20 јануар) славе потомци у Теочину, а ови у Леушићима узели су Лучиндан, по имању Катанића.

Брковићи

Радивоје Брковић из Теочина се привенчао 1905. године за Зорку, кћерку Вујице Жижковића. Имао је синове Милорада и Завишу, као и више кћери. Не знају тачно одакле су дошли у Теочин, али сматрају да је то „од Златибора или Санцака“. Убили су, кажу, Турчина, па су побегли. Да их Турци не би ухватили, потковали су коње наопако. Турци су за њима јурили и стигли их у Такову, али их нису препознали. Питали су их да ли има негде Илије и Пантелије. На то су они одговорили да их нема, па су се Турци вратили.⁴⁷ Да би се сакрили од Турака, променили су славу.

Славе Аранђеловдан.

Ушендићи

Милутин Ушендић је дошао из Љубиша (Злабитор). Као син сиромаша, где је у породици било много деце а хране недовољно, упутио се 1919. године, „у свет“ да тражи посао. У Чачку, на вашару, упознао је Веселина Лукића и дошао код њега да служи. Касније се привенчао за Зорку, кћерку Радоја Јевтовића, којој је муж погинуо у току рата. Први Зоркин муж био је од Станојевића из Прањана и са њим је имала порода.

Милутин је задржао очеву славу Ђурђевдан.

Гвозденовићи

Зоран Гвозденовић се привенчао 1930. године за Даринку, кћерку Живка Ђуровића. После другог светског рата су се развели. Он је одвео два сина у Прањане, а с Даринком је остао један син и кћи. Гвозденовићи су даљим пореклом од Вујичића, са којима славе исту славу (Јовањдан). Дошли су из Врањева (из ужичког краја).⁴⁸

Ђорђевићи

Радојица се из Срезејеваца привенчао за Станицу Ерић 1930. године, након што јој је муж, Драгољуб, син Јована Ерића, погинуо приликом стругања јапије. Венчали су се тек 1965. године. Нису имали деце, а Станица из првог брака има кћерку Десанку.

Милосављевићи

Године 1947. привенчао је Драгиша Милосављевић из Прана за Милосаву, кћерку Радише Миловановића. Имају два сина. Слава им је Ђурђиц, по имању Милановића.

Обрадовићи

Драгољуб је дошао на имовину супруге Десанке 1947. године, а пре тога је, са супругом, живео на очевој имовини у Коштунџицима. Даљим пореклом Обрадовићи су од Ђаковице, па су прешли у Црну Гору, одатле ка Сјеници, а онда у Босну ка Бања Луци или Прњавору, где су провели само годину дана. Одатле су, како кажу, са неколико кљусади, на која су натоварили ствари, прешли у Србију. Једни су отишли под Космај (Неминикуће, Врбица, Амерић, Пружатовић), а други под Суворбор. Презиме су добили по Обраду, који се доселио у Коштунџице.

Славе Алемпијевдан.

Бојовићи

Томо Бојовић из Такова привенчао се око 1957. године за Миленку, кћерку Милутина Поповића.

Слави Никољдан, по имању Поповића.

ИЗУМРЛЕ ФАМИЛИЈЕ**Лучићи**

Ова фамилија је изумрла крајем 19. века. Последњи потомак је Драгиња, супруга Стевана Ерића, која је умрла после другог светског рата. То је стара фамилија. Били су у селу када су се поред њих населили доњи Јевтовићи око 1770. године. Живели су у горњем делу села, на коси коју су, по њима, прозвали Лучића брдо. У протоколу спахијских прихода уписан је само Павле Лучић, а у попису становништва 1863. године⁴⁹ његови синови Панто (1818—1863) и Јеврем (1838—1885), који је у то време живео као самац и налазио се на робији. По повратку кући, оженио се. Имао је сина и кћерку, који су умрли рано. Панто је имао три сина и пет кћерки. Двојица су били занатлије (фотограф и сајдија) и умрли

као младићи од 16 и 25 година, а најстарији Светозар је био артиљеријски официр. Ова фамилија више у селу не постоји. Панто је дуго година био председник општине у Брезни.

Славили су Стевањдан.

Ђокановићи

Богдан се доселио око 1816. године (можда и раније). Био је у сродству са Милосављевићима. Презивао се Теодоровић, које презиме су носили и неки његови потомци. По његовом унуку, Ђокани, неки потомци су узели презиме Ђокановићи, док се један део од њих презивао Богдановић. Последњи мушки потомак, Рајко, погинуо је у првом светском рату, а супруга је довела за мужа Веселина Перишића из Горње Горевнице. Рајков отац, Лазар, довео је другу жену из Гојне Горе, а ова са собом сина Сртена Јоцовића из првог брака.

Славили су Ђурђиц.

Катанићи

Данас су познати у селу под тим презименом, мада су имали још и следећа презимена: Савићи, Бизовићи, Теодоровићи. Сава је син Богдана Теодоровића. Рођен је 1793. године, а супруга Јована 1808. Одвојио се од осталих Теодоровића, јер је био с њима у завади, па је чак из тих разлога и славу променио. Синови Јосип и Танасије имали су и мушких потомака, који су у младости умрли. Фамилија је изумрла крајем 19. века, изузев кћерки, које су се удале.

Славу Лучиндан су узели по неком претку Луки.

Миловићи

Звали су их још и Шаматовићи. Ђорђе је пореклом из Црне Горе. Населио се прво у село Планиницу, где се најмио код једног сељака да копа. Како се показао као добар радник, газда га је задржао читаво лето и зиму. Ђорђе се оженио Бојаном, кћерком Милана Жижковића (Милановића) и дошао у њену кућу, па се, на тај начин, населио у Леушиће 1862. године. Син Чедомир је био ожењен Бојаном, која се, после мужевљеве смрти, преудала у Коштуниће, а две кћерке су се разудале.

Радовановићи

У попису становништва 1863. године помиње се Михаило Радовановић, стар 30 година. У матичним књигама су још заведени Милован и Михаилова кћи Милка⁶⁰, удата у Брезну. Мијаило се помиње и у неким тапијама. Становницима села је потпуно непозната ова фамилија.

ОДСЕЉАВАЊА

Података о одсељавању готово да нема, не узимајући у обзир одсељавања у 20 веку. Неоспорно је да је одсељавања било веома много, све до 19. века, али се о томе не зна ништа. Постојање презимена Леушћанац чак на територији Хрватске указује на њихово одсељавање из Леушића. Многи одсељеници су тако добили презиме по називу села, нарочито они који су се одселили у Аустрију, заједно са војском у току ратова са Турском.

У село Јајчиће код Љига одселио се предак Јоксимовића, где је дошао после 1820. године. Славе св. Николу и св. Архангела.⁵¹

У Брђанима су Теодоровићи, који су пресељени из Леушића око половине прошлог века.⁵²

Три сина Сава Ђуровића су одсељени средином прошлог века. То су били Јеврем, Раде и Мијасило. Јеврем је отишао у Чачак и купио земљу између Чачка и Парменца. Бавио се трговином и звали су га „Зенђел“. Држао је кошеве жита на Сувом Брегу, где је била Илића црепана. Убили су га разбојници ради новца. Не зна се за његово потомство, мада је имао шест синова и шест кћери. Један пуковник, после првог светског рата, са презименом Ивановић, говорио је неким војницима да су му Ђуровићи у Леушићима родбина.⁵³

Одсељавања у првој половини двадесетог века је било, али не много и о томе неће бити говора, јер излази из оквира овога рада.

Од 1950. године почиње нагли процес одсељавања у градове услед одласка на школовање и ради запошљавања. Тај процес и данас је веома јак. Чињеница је да се број становника нагло смањује, јер су се млади углавном одселили, а старији постепено изумиру. Због тога сваке године по нека кућа таси огњиште.

ЗАВРШНА РАЗМАТРАЊА

Овај рад представља кратку верзију расправе коју је аутор припремио и нема намеру да публикује. Аутор је прегледао готово сву литературу, у којој су се могли наћи одговори на ова питања. Користио је документацију Архива Србије у Београду, матичне књиге рођених, крштених, венчаних и умрлих цркве у Прањанима и Брезни, где су оне вођене од 1855. године, као и казивања становника рођених у Леушићима који су од предака нешто запамтили о пореклу. Онда где су подаци могли бити утврђени, изнети су као тврдња, а где се то није могло учинити — наведени су као претпоставка. Остало је још доста питања на која се није могао дати одговор, па ће, надам се, то неко покушати касније да учини. То се једино може постићи на основу документације која би се евентуално пронашла а засад је остала непозната. Из казивања људи све је исцрпљено, а она су најчешће веома непоуздана. Од како је усмено предање уступило место књизи, нестало је вечерњих седељки на којима се млађима причало о прецима.

На гробљу у селу налазе се споменици са презименима која су остала непозната. Ђоко Богосављевић је живео 84 године а умро 1849. Јован Богосављевић је умро 1833. Можда су ово Богдановићи, односно Теодоровићи. Никола Ђорђевић је умро 1837. Године 1838. умро је Никола Миаиловић. Можда је то отац Саре, за коју се привенчао први предак Продановића? У протоколу спахијских прихода за 1833. годину уписан је Никола Миаилов, а за исту годину у чибутчки тевтер Никола Васиљевић. Можда је то најстарији син Јована Сараманде? Саво Милисарац је уписан 1833. године у протокол спахијских прихода. Највероватније је то син Ђура Ивановића, који се, такође, налази на овом списку. Ђуровићи су једно време употребљавали презиме Милић, па би, можда, у овоме могло да се тражи тачније порекло Ђуровића. Остаје још неутврђено, чак и без икаквих претпоставки, ко може бити Ђоко Давинић, уписан у тевтере 1833. и 1834. године. По презимену би се могло рећи да је, ипак, то син попа Давана, који није оставио потомака. Радован Милошевић је уписан у Милошев протокол за 1824. годину, али се такво презиме нигде више не појављује. Милован Ђурђевић је 1824. године ослобођен пореза од стране кнеза Милоша. Ко је он? — није једино питање које тражи одговор.

НАПОМЕНА

1. Др Бранко Перунич, Чачак и Горњи Милановац 1815-1915, Чачак, 1969.
2. Душан Пантелић: Попис пограничних насеља после пожаревачког мира, Београд, 1948.
3. Душан Поповић, Србија и Београд, Београд, 1950.
4. Миленко Филиповић, Таково, Српски етографски зборник, књига LXXV, Београд, 1960.
5. Владимир Стојанчевић, Милош Обреновић и његово доба, Београд, 1966.
6. Прота Матија Ненадовић, Мемоари, Нови Сад, 1969.
7. А. Лубурић, Дробњац, Београд, 1930.
8. Драг. М. Павловић, Србија за време последњег аустротурског рата (1788/91), Београд, 1910.
9. Миленко Филиповић, Таково, Београд, 1960.
10. По казивању Радомира Милосављевића, који је ово сазнао од оца Велимира, рођеног 1859.
11. Владимир Јакшић, Стање земљорадње у Србији, Гласник српског ученог друштва, XI, Београд, 1875.
12. Бранко Перунич, Чачак и Горњи Милановац 1815-1915. године, Чачак, 1968.
13. Подаци из тевтера који се налазе у Архиву Србије.
14. Пописна књига у Архиву Србије.
15. Пописна књига у Архиву Србије.
16. Родољуб Јевтовић је за време студирања у Сарајеву, педесетих година, дошао до познаства са извесним Херцеговцима који су му позајмили књигу у којој је писало детаљније о пореклу Јевтовића. Књига је загубљена, а вишегодишња трагања за њом била су без успеха.
17. Књига умрлих у месној канцеларији Прањани.
18. Миленко Филиповић, Таково, Београд, 1960.
19. Милета и Јовиша Јевтовић су испричали исту верзију о пореклу, коју су чули од Милетиног деде Сретена (1859---1929).
20. Вис у Срезоевцима, до границе према Леушићима.

21. Верзију о пореклу из Црне Горе испричао је Радош Ђуровић, а исту је чуо од оца Милоша рођеног 1878. године. Танаско Ђуровић је сматрао да су из Босне, али није знао никаквих података о сеоби.
22. Матичне књиге у месној канцеларији Брезна.
23. По казивању Радоша Ђуровића.
24. Казивање Десимира Жижовића-Бујина, службеника из Горњег Милановца.
25. Милан Ђ. Милићевић, Кнежевина Србија, Београд, 1874; Списак устаника који нису били живи 1840. године, у Архиву Србије; Драгоје Тодоровић, Попис устаника из 1815. године, Споменик СХИВ, САНУ, Београд, 1966.
26. Матична књига у месној канцеларији Брезна.
27. Књига тевтера у Архиву Србије.
28. Љуб. Павловић, Ужичка Црна Гора, Српски етнографски зборник, књига 34, Београд, 1925.
29. Аксентије Р. Тодоровић, Животопис велике породице, Ужичка Пожега, 1973.
30. Љуб. Павловић, Ужичка Црна Гора, Српски етнографски зборник, књига 34, Београд, 1925.
31. Љуб. Павловић, Ужичка Црна Гора, Српски етнографски зборник, књига 34, Београд, 1925.
32. Казивање Петра Рајковића, пензионера из Крагујевца.
33. Када је умро Гаврило 1884. године, уписан је у матичне књиге цркве у Брезни као Милићевић.
34. Петар Петровић Обућина, Аутобиографија (рукопис).
35. Јован Ђорђевић, Наш народни живот, Београд, 1923.
36. Протокол спахијских прихода за 1834. годину, Архив Србије, Београд.
37. Чубутчки тевтер за 1833. годину, Архив Србије, Београд.
38. Радомир Милосављевић, стар преко 70 година, добар је познавалац родослова својих предака и многе наведене чињенице сазнао сам од њега.
39. У протоколу кнеза Милоша за 1824—25. годину, Београд, 1973. године, писано је кнезовима суда општенороднога да се „изврши испит сверху прељубидјев Радована Милошевића и Јована Васиљевића из Леушића, нахије рудничке имавши смешаније са Јованом, супругом Саве Катића из истог села“.
40. Протокол спахијских прихода за 1833. годину, Архив Србије, Београд.
41. Казивање Костадина Лукића из Леушића.
42. Пописна књига из 1863. године у Архиву Србије, где му је син Милош уписан као Жижовић. Иначе, о пореклу презимена испричао ми је Славко Жижовић из Чачка, који је то сазнао од свог деде Велимира. Презиме Петрић помиње се, и раније, у чубутчким тевтерима (Архив Србије).
43. Меленко Филиповић, Таково, Београд, 1960.
44. Миленко Филиповић, Таково, Београд, 1960.
45. Љуб. Павловић, Ужичка Црна Гора, Српски етнографски зборник, књига 34, Београд, 1925.
46. Рад. Ускоковић, Исељени Никшићи, Зборник радова посвећен Јовану Цвијићу, Београд, 1924.
47. Миленко Филиповић, Таково, Београд, 1960.
48. Миленко Филиповић, Таково, Београд, 1960.
49. Књига тевтера, Архив Србије, Београд, као и пописна књига 1863.
50. Матична књига у месној канцеларији Брезна.
51. Љуб. Павловић, Колубара и Подгорина, Српски етнографски зборник, књига VIII, Београд, 1907.
52. Радомир М. Илић, О љубићским селима, Српски етнографски зборник, Београд, 1930.
53. Ово је испричао Милинко Ђуровић, који је чуо од Манојла Јевтовића, да је срео тога пуковника приликом служења војног рока.

LA POPULATION DE LEUŠIĆI

Leušići est un village de la région de Takovo. Fondé à l'époque romaine, il n'a jamais été déserté depuis. Le nom qu'il porte aujourd'hui date du Moyen âge. L'envahissement de la Serbie par les Turcs déclencha des migrations, dont les plus importantes eurent lieu à l'époque des guerres austro-turques. Les premiers documents écrits relatifs au village de Leušići et à ses habitants datent de 1718, année où l'Autriche occupa cette partie de la Serbie. Après 1739, le village, de même que le reste de la Serbie, retombèrent sous la domination turque. C'est alors que commença une immigration assez du fait que les autorités turques rendirent les conditions de vie un peu plus favorables et qu'il y avait assez de terres fertiles dont tout immigré pouvait s'emparer et en retenir autant qu'il en avait besoin.

Les familles les plus anciennes qui habitent aujourd'hui le village de Leušići s'y établirent vers les années 70 du XVIIIe siècle. L'immigration continua depuis pendant une cinquantaine d'années. Une partie des immigrants arriva au moment de la Première insurrection serbe, tandis qu'une autre ne vint s'y fixer que lorsque les combats de la Seconde insurrection prirent fin. Ces nouveaux habitants de Leušići étaient, pour la plupart, originaires du Monténégro et de l'Herzégovine. Ceux qui provenaient d'autres régions balkaniques étaient moins nombreux.

L'ouvrage présente chacune des familles de Leušići en indiquant l'origine, le moment de son établissement dans le village et autres détails relatifs à cette époque. On y trouve, en outre, la généalogie des deux ou trois premières générations de toutes les familles de Leušići. En fin de l'ouvrage figurent trois arbres généalogiques dont deux concernent les familles qui habitent toujours le village; le troisième dresse la généalogie d'une famille qui s'est éteinte vers la fin du XIXe siècle.

TEODOROVIĆI

KATANIĆI-SAVIĆI-BIZOVIĆI, BOGDANOVIĆI, BOKANOVIĆI

